

Zeven bezwaren tegen de leer van de Kerk van de Nazarener

door: Hugo Bouter

In dit artikel volgt een kritische beoordeling van bepaalde *principes*, niet van *personen*. Het is altijd goed om dat onderscheid te maken, omdat niet iedereen in dezelfde mate behept is met de verkeerde beginselen die men als groepering aanhangt. Op pagina 10 (de paginanummers verwijzen naar het handboek dat de Kerk aan haar leden verschaft) wordt gesteld dat de Kerk van de Nazarener 'een protestantse kerk is'. Toch heeft de kerk niet alleen een kansel, maar ook een altaar, 'een plaats waar mensen kunnen bidden, gewoonlijk vóór de kansel' (pag. 11). Bij dit altaar ontvangt men zelfs 'vergeving van zonden', 'reiniging van de zonde'. Men kan er ook bidden om genezing e.d. (pag. 12).

1. Hebben wij nog een altaar?

De bovengenoemde altaardienst laat ons een vorm van ritualisme zien die vreemd is aan het Nieuwe Testament. Zo'n letterlijk altaar is in strijd met de christelijke eredienst, die een 'aanbidding in geest en waarheid' dient te zijn (vgl. Joh. 4). Priester en altaar (van aarde of steen, van hout, koper of goud): daarbij gaat het om specifiek oudtestamentische inzettingen, die in de huidige bedeling niet letterlijk meer toepasbaar zijn (zie Ex. 20, 27 en 30).

Wel is het zo dat wij als christenen ook een altaar hebben volgens Hebr. 13:10, maar het verband maakt duidelijk dat het daar om de nieuwe plaats van eredienst gaat in tegenstelling tot die van het jodendom. Onze eredienst is niet gebonden aan plaats of tijd. Het gaat hier veeleer om een Persóón, door Wie wij voortdurend tot God kunnen naderen en onze lofoffers aan God kunnen opofferen: namelijk Christus Zelf, de levende en opgestane Heer. Hij is het Centrum van onze eredienst, ons geestelijke Altaar. En Hij is juist buiten de joodse legerplaats met haar altaren en overige rituelen voor ons gestorven, om door Zijn dood een einde te maken aan dit oude godsdienstige bestel. Dergelijke inzettingen kunnen wij dus niet zomaar opnieuw invoeren.

2. De heiligingsleer getoetst aan de Schrift

Nu wat betreft de heiliging. Volgens pagina 15 volgt de volkomen heiliging als een aparte zegen op de wedergeboorte. Als wij de volgorde van 1 Korintiërs 6:11 aanhouden, gaat de heiliging van de gelovige echter vooraf aan de rechtvaardiging c.q. de bekering en de wedergeboorte. Vergelijk in dit verband ook 1 Petrus 1:2, waar de heiliging vooraf gaat aan de vergeving door de toepassing van Christus' bloed. Het heil in Christus is één en ondeelbaar, en daarom kunnen wij beter helemaal niet over een historische volgorde spreken.

Op pagina 19 wordt een en ander verder uitgewerkt, en nemen wij kennis van de leer dat de erfzonde of de aangeboren verdorvenheid van de mens ook 'in het nieuwe leven van de wedergeboren mens blijft bestaan, totdat ze door de doop met de Heilige Geest uitgeroeid wordt'. Dit is de zg. leer van de 'volkomen heiligmaking', die op pagina 23 als volgt onder woorden wordt gebracht: 'Wij geloven dat de volkomen heiligmaking die daad van God is, nadat eerder de wedergeboorte heeft plaats gevonden, waardoor de gelovigen bevrijd worden van de geërfde zonde, of inwonende verdorvenheid, en in een staat van algehele toewijding aan God en tot de heilige gehoorzaamheid van volkomen liefde gebracht worden'. De volkomen heiliging wordt in deze visie praktisch geschonken na een daad van volkomen overgave en toewijding (nadat men dus al eerder een gelovige was geworden). Dit is 'een tweede werk van genade', en hierbij wordt 'de macht van de zonde uit ons leven weggenomen' (pag. 24).

Deze leer is in feite een variant op de roomse leer dat de erfzonde door de waterdoop zou worden afgewassen; alleen is de waterdoop hier vervangen door de doop met de Heilige Geest als middel tot reiniging. De Kerk van de Nazarener spreekt meer over de 'uitroeiing' of 'bevrijding' van de inwonende zonde. Maar hoe men het ook formuleert, deze leer is echt onbijbels. Een enkel woord van de apostel Johannes is voldoende om ons daarvan te overtuigen: 'Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is niet in ons' (1 Joh. 1:8).

Perfectionisme is in strijd met Gods Woord. Zelfs Paulus was nog niet volmaakt (Fil. 3:12). Verder is het een complete verwarring van enerzijds de staat van de gelovige, d.i. zijn volmaakte positie in Christus, en anderzijds zijn conditie, zijn praktische toestand die per definitie ónvolmaakt is en onvolkomen zal blijven tot de wederkomst van Christus. Inderdaad is onze oude mens met Christus gekruisigd, 'opdat het lichaam van de zonde te niet gedaan zou zijn, opdat wij niet meer de zonde dienen' (Rom. 6:6). Het kruis betekent het einde van ons leven in de zonde. Qua positie bevinden wij ons buiten het machtsgebied van de zonde. Maar met dit te niet doen van het lichaam van de zonde is het net zo gesteld als met het vernietigen of te niet doen van de duivel (Hebr. 2:14). Het is principieel gezien waar, want de overwinning is behaald op Golgotha. Maar praktisch gezien moet er heel wat gebeuren voordat er met de zonde en met de satan definitief is afgerekend. Natuurlijk mogen wij leven vanuit Christus' overwinning. Naarmate dat het geval is en wij wandelen door de Geest, zal de zonde geen heerschappij over ons hebben. Dat is echter meer een geestelijk groeiproces, dan het gevolg van een bijzondere ervaring, van één enkele daad van toewijding of overgave.

3. Kunnen gelovigen nog verloren gaan?

Heel merkwaardig is vervolgens de opvatting 'dat de mens, zelfs na de ervaring van de wedergeboorte en volkomen heiliging, van de genade kan vervallen en, tenzij hij zich bekeert van zijn zonde, zonder hoop voor eeuwig verloren is' (pag. 20, 21). Dit is wat men wel noemt 'de leer van de afval der heiligen'. Hierover is voldoende lectuur beschikbaar. Ware gelovigen kunnen niet verloren gaan. Dit is duidelijk in strijd met de eeuwige zekerheid van het heil. Christus geeft Zijn schapen het eeuwige leven, 'en zij zullen geenszins verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze rukken uit Mijn hand' (Joh. 10:28). Dit maakt de leer van de 'volkomen heiligmaking' wel erg twijfelachtig. Was de zonde dan dus toch niet uitgeroeid door de doop met de Geest? Hoe komt de zonde zo plotseling weer terug in het leven van iemand die de 'volkomen heiligmaking' bezat? Met deze leer van de afval der heiligen ondergraaft men de eigen heiligingsleer. Die consequentie moet men onder ogen willen zien!

4. Andere bezwaren

Dit gedeelte, dat eigenlijk handelt over de vrije wil van de mens, schetst trouwens een erg optimistisch mensbeeld. Er wordt op pagina 21 namelijk gesuggereerd dat wij net zoals Adam en Eva kunnen kiezen tussen goed en kwaad. Als gevallen zondaars zijn wij echter niet in dezelfde positie als Adam vóór de val. De macht van de zonde beheerst ook onze wil, zodat wij van nature onmachtig zijn om het goede te verkiezen. Levensvernieuwing is ook op dit punt noodzakelijk.

5. Partiële opname van gelovigen

De leer van de afval der heiligen leidt ook tot de leer van een partiële of gedeeltelijke opname van de gelovigen. 'Indien wij in Hem blijven, zullen wij met de opgestane heiligen opgenomen worden om de Heer tegemoet te gaan in de lucht' (pag. 25). Hier wordt onze praktische levenswandel, het in Hem blijven, tot voorwaarde gemaakt om deel te mogen hebben aan de wederkomst.

6. Ziekenzalving

Op pagina 28 voert men een pleidooi voor de zg. 'ziekenzalving', een controversieel onderwerp. Ik bespeur hierin opnieuw, evenals bij het 'altaar', de neiging tot ritualisme.

7. Het houden van de Sabbat

Het beklemtonen van het houden van de Sabbat (pag. 33), en van het geven van de tienden (pag. 31), bevestigt dat men het grote onderscheid tussen Israël en de Gemeente, tussen Oude en Nieuwe Testament, tussen wet en genade niet duidelijk ziet.